

N:o 86.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 maj 1895.
— — — — — Andra Kammaren den 16 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen om vidtagande af åtgärder till förekommande af förväxling mellan den nya blänkfyrén vid Sandhammaren och andra i granskapet befintliga fyrar.

(Första Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 11.)
(Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 4) utlåtande n:o 8.)

Till Konungen.

I en hos Riksdagen afgifven motion har framhållits behovet deraf att åtgärder vidtoges för undanröjande, till den utsträckning sådant kunde ske, af hvarje anledning till förväxling mellan den nya blänkfyrén vid Sandhammaren å Skånes sydöstra kust och andra i granskapet befintliga fyrar.

Till stöd härför har anförts, bland annat, hurusom Sandhammarens fyrinrättning, till hvars uppförande 1859—1860 årens Riksdag anvisat medel, skulle, enligt hvad i Eders Kongl. Maj:ts proposition till nämnda Riksdag framhållits, anbringas med hänsyn till de på detta farliga ref inträffade strandningar och skeppsbrott, och hade i fråga om sättet för inrättandet af fyrén angifvits, att densamma till undvikande af förväxling med de två närbelägna danska fyrarna å Bornholm och Christiansö, af hvilka den förre då lyste med stillastående sken och

den senare vore omgående eller blinkfyr, borde bestå af två fyrar och förses med lentille-apparater af andra ordningen och med stillastående sken. I följd af Riksdagens berörda beslut uppfördes två fyrtorn af jern och anbragtes derå fasta sken, hvilka 1862 tändes till allmänt gagn för så väl ortens fiskeriidkande befolkning som sjöfartsidkarne i allmänhet. De derstädes förut hvarje år i mängd återkommande strandningarna med thy åtföljande förlust af människolif och gods hade nästan alldeles upphört. Berörda, i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut vidtagna anordning, som för sjöfarten visat sig så gynsam och nyttig, hade dock sedermera af lotsstyrelsen blifvit ändrad, i det att, i stället för de nämnda välkända fyrarna den 22 april 1891 tändts en s. k. blänkfyr, dervid den ena fyren blifvit släckt. Denna åtgärd hade af de sjöfarande mottagits med stort missnöje och beklagande, och hade det visat sig, att efter det fyrinrättningen förändrats, strandningar och andra olyckshändelser ofta uppkommit, och att en del af dem, som lidit skeppsbrott, uti afgifven sjöförklaring tagit på sin ed, att olyckan inträffat genom förvexling af Sandhammarens och Bornholms fyrar.

Af handlingar, som varit för Riksdagen tillgängliga, har inhemtats, bland annat:

att, sedan lotsstyrelsen i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 26 februari 1889 föreslagit, att den ena af Sandhammarens begge fyrar skulle borttagas samt den andra fyren förändras från hvit till tindrande fyr af andra ordningen, Eders Kongl. Maj:t genom beslut den 15 mars 1889 funnit framställningen icke böra godkännas; men att Eders Kongl. Maj:t under den 7 februari 1890 godkänt lotsstyrelsens förnyade framställning i ämnet, hvarefter den 22 april 1891 de båda fasta fyrarna blifvit släckta och i stället tändts *en* fyr med blänk;

att på våren samma år emellertid åtskilliga svenska sjöförsäkringsbolag och assurancesföreningar ingått med en framställning till lotsstyrelsen, att de båda fasta fyrarna åter måtte varda tända, af den anledning att Sandhammarens nya fyr lätteligen förvexlades med Hammerens fyr å Bornholm på farvattnets andra sida, till bevis hvarför åberopats en omkring åtta dagar efter fyrens förändring inträffad strandning, dervid ett svenskt skepp med värdefull last förlit strax vester om Sandhammarens nya fyr, som om bord tagits för Hammerens fyr, men att lotsstyrelsen funnit denna framställning icke böra till vidare åtgärd föranleda;

att den 31 oktober 1892 till Eders Kongl. Maj:t från Malmö handels- och sjöfartsförening inkommit ansökan, att å Sandhammarens jemte den nuvarande blänkfyren äfven den nu släckta fyren måtte tändas, i hvilken

ansökan handels- och sjöfartsnämnderna i Trelleborg, Ystad, Landskrona och Simrishamn förenat sig, hvarjemte vid ansökningen, bland annat, funnits fogade intyg från mera än 200 fartygsbefälhafvare med flere af innehåll, att Sandhammarens nya fyr lätt kunde förväxlas med Hammerens fyr;

att Eders Kongl. Maj:t emellertid, efter det lotsstyrelsen förklarar att erfarenheten dittills icke i något enda fall ådagalagt, att fyrarna vid Sandhammaren och Hammeren förväxlats på grund af deras karakter, utan att, om förväxling egt rum, en sådan förorsakats af okunnighet, genom beslut af den 27 januari 1893 lemnat sistnämnda framställning utan afseende;

att under tiden från och med år 1862, då de båda fasta fyrarna tändes, till och med år 1892 inträffat tillhoppa 84 strandningar, som förorsakats 16 af icke utredd orsak, 61 i följd af storm och tjocka, 5 genom strandsättning samt 2 af obekantskap med fyrbelysningen;

att af de 12 strandningar, som förekommit under åren 1891 och 1892, 8 förorsakats af storm och tjocka, 1 af okänd anledning, 1 genom strandsättning och 2 genom obekantskap med fyrbelysningen;

samt att under hvarterdera af åren 1893 och 1894 inträffat fem dylika olyckshändelser, hvilka, enligt uppgift, föranledts i 2 fall af förväxling mellan Sandhammarens och Hammerens fyrar, i 4 fall af tjocka, i 1 fall deraf att befälhafvaren antagit Hammerens fyr vara Christiansö fyr och Sandhammarens fyr Hammerens fyr samt i öfriga fall af andra orsaker.

Vidare har Riksdagen af två utaf öfverfyringeniören i frågan lemnade yttranden inhemtat, dels att, enligt hans åsigt, Hammerens fyr genom en för kort observation eller under säregna förhållanden möjligen kunde tagas för Sandhammaren, men att deremot den senare endast på grund af okunnighet eller grof vårdslöshet kunde antagas vara Hammerens fyr, dels ock att man å danska lotsmyndigheternas sida, derest så från svensk sida önskades, vore villig att söka utverka tillstånd till Hammerens ändring sålunda, att derå komme att finnas två fyrar, af hvilka den gamla af första ordningen blefve hufvudfyren.

I betraktande af hvad sålunda och i öfrigt under ärendets behandling förekommit, synes det Riksdagen här af framgå, att, ehuru väl, på sätt från lotsstyrelsens sida framhållits, de ifrågavarande båda fyrarna vid Sandhammaren och på Bornholm tillhöra skilda fyrtyper och därför äro till sin karakter olika, misstag på dessa fyrar likväl förekommit, hvilka icke kunna tillskrifvas okunnighet eller bristande uppmärksamhet. Det är därför angeläget, att åtgärder snarast möjligt varda vidtagna

till undanrödjande af ett sådant för sjöfarten menligt förhållande. På sätt af öfverfyringenjörens ofvan anförda yttrande inhemtas, skulle det visserligen vara af danska lotsverket påtänkt att vidtaga förändringar af Hammerens fyr, men en framställning från svensk sida lärer dock erfordras för att berörda åtgärd skall varda en verklighet, och torde möjligen i allt fall en ändring af Sandhammarens fyr vara behöflig.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen anhålla, det Eders Kongl. Maj:t ville låta vidtaga de åtgärder, som kunna vara erforderliga för undanrödjande till den utsträckning sådant kan ske, af hvarje anledning till förväxling mellan den nya blänkfyren vid Sandhammarens och andra i granskapet befintliga fyror.

Stockholm den 16 maj 1895.

Med undersåtlig vördnad.